

Helsinki 30.9.2005

Dnro 1188/4/04

N.N

Kajaani

Viite: kirjoituksenne 27.4.2004 oikeusasiamiehelle

**VASTAUS KANTELUUN KIERRÄTYS- JA ONGELMAJÄTEMAKSUN PERIMISTÄ KOSKE-
VASSA ASIASSA**

1 KANTELU

Arvostelette yhdessä A:n, B:n ja C:n kanssa oikeusasiamiehelle osoittamassanne kantelukirjoituksessa Kainuun Jätehuollon kuntayhtymää (jälj. Eko-Kymppi) kierrätys- ja ongelmajättemaksun perimisestä.

Eko-Kymppi perii kaikilta asuinkiinteistöiltä kierrätys- ja ongelma-jättemaksun. Kantelunne mukaan maksu kannetaan 15,60 euron suuruisena vakituksessa käytössä olevan asunnon haltijalta ja samansuuruisena sellaisen loma-asunnon haltijalta, jolla on vakinainen asunto toisessa kuntayhtymän jäsenkunnassa. Jos loma-asunto on samassa kunnassa kuin vakinainen asunto, maksu on puolet vakinaisen asunnon maksusta. Asunto-osakeyhtiöiltä maksu peritään huoneistojen lukumäärän mukaan.

Eko-Kymppi perustelee kierrätys- ja ongelmajättemaksun perimistä ongelmajätteen keräilyyn aiheuttamilla kustannuksilla. Sitä vastaan jäsenkuntien asukkaat voivat viedä jätteensä maksutta erillisin kuntayhtymän hoitamiin hyöty- ja ongelmajätteen vastaanottopisteisiin. Mielestänne maksu tuntuu kuitenkin kohtuuttomalta ajatellen tavallisen talouden tuottaman hyöty- ja ongelmajätteen määrää ja vielä kohtuuttomammalta, jos taloudella on kuntayhtymän toimialueella lisäksi vapaa-ajan asunto. Kiinnitätte huomiota siihen, että jo muutamia vuosia jätemaksua on maksettu uusien autonrenkaiden ja joidenkin muiden uusien tuotteiden hinnassa. Jättemaksua ryhdytään seuraavaksi maksamaan sähköelektronii-kan, autojen ja monien muiden uusien tuotteiden hinnoissa ja tähän siirrytään pian kaikkien tuotteiden osalta.

Kantelunne mukaan Eko-Kympin tulkinta on, että sen toimialueella olevan asunnon hyöty- ja ongelmajätteitä ei saa viedä mihinkään muihin kuin Eko-Kympin ylläpitämiin vastaanottopisteisiin. Kajaanissa toimiva yritys D hoitaa niiden taloyhtiöiden ongelma- ja mm. elektroniikka jätteet, joiden kanssa sillä on jätteenkuljetussopimus. Yrityksellä on Kajaanissa valvottu jätteiden vastaanotto, jonne tuottaja on voinut maksua vastaa viedä jätteensä. Hän maksaa tällöin jätemaksua vain todella tuottamastaan jätemäärästä. Kuntayhtymän määräykset estävät talouksia hankkimasta itselleen edullisempaa ja tasapuolisempaa palvelua. Yritysten hyöty- ja ongelmajätteet voidaan kuitenkin kuljettaa muualle. Tiedustelette, voiko Eko-Kympin tulkinta koskea vain taloyhtiöitä ja yksityisiä talouksia.

Mielestänne kiinteä kierrätys- ja ongelmajättemaksu ei kohtele talouksia tasapuolisesti, koska kaikki taloudet eivät tuota hyöty- ja ongelmajätettä yhtä paljon. Kierrätys- ja ongelmajättemaksun kantaminen muodostuu myös ongelmalliseksi asunto-osakeyhtiöissä, koska ne kantavat hoitokulunsa vastikeperusteen mukaan. Eko-Kympin mukaan maksu voidaan määrätä asunto-osakeyhtiöissä huoneistoille kuten käyttökorvaus. Näin ei kuitenkaan ole, koska käyttökorvaus perustuu yhtiön tuottamiin palveluihin ja määräytyy niiden käytön perusteella.

Pyydätte oikeusasiamiestä muun muassa tutkimaan:

- onko Eko-Kymppi toiminut jätelain mukaisesti päättäessään ryhtyä perimään kaikilta jäsenkuntiensa alueella vakituudessa asuinkäytössä olevilta asunnoilta kierrätys- ja ongelmajättemaksua
- kohteleeko menettely tasapuolisesti vakituudessa käytössä olevia asuntoja ja loma-asuntoja
- estävätkö Eko-Kympin määräykset asunto-osakeyhtiöitä ja talouksia valitsemasta niille edullisinta jätehuollon toteuttajaa
- voiko Eko-Kymppi antaa kilpailuttamatta hyöty- ja ongelmajätehuollon jonkin toimijan hoidettavaksi
- voidaanko maksua soveltaa tasapuolisesti taloyhtiöissä ja onko se yleensäkin taloyhtiöiden maksettavaksi kuuluva maksu
- voiko Eko-Kymppi 30.12.2003 lähettämillään laskuilla periä kulluttajilta etukäteen ilmoittamatta koko vuodelta jälkikäteen kierrätys- ja ongelmajättemaksun.

2 SELVITYS

Eko-Kympin hallitus on antanut selvityksen kantelunne johdosta. Selvitys oheistetaan tiedoksenne.

Lisäksi tämän kanteluasian esittelijä on ollut puhelimitse yhteydessä Eko-Kympin toimistoon, Suomen Kuntaliittoon ja Suomen kiinteistöliittoon.

3 RATKAISU

3.1 Kierrätys- ja ongelmajättemaksun periminen

Kunnalla on jätelain 13 §:n 1 momentin mukaan velvollisuus järjestää asumisessa syntyneen jätteen hyödyntäminen tai käsittely mukaan lukien ongelmajätteen hyödyntäminen tai käsittely, jollei kysymys ole kohtuuttomasta määrästä ongelmajätettä.

Eko-Kymppi, joka vastaa jäsenkuntiansa jätteiden hyödyntämisestä ja käsittelystä, on perustanut jokaiseen kuntaan hyöty- ja ongelmajätteen vastaanottopisteitä (välivarastoja), joihin asuin-kiinteistöjen hyöty- ja ongelmajätteet voi viedä maksutta ja joista ne toimitetaan edelleen hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi. Lajikohtaisesti hyöty- ja ongelmajätteitä voi viedä maksutta myös muihin Eko-Kympin järjestämiin vastaanottopisteisiin (aluekeräyspisteet, EKO-pisteet, tempaukset, apteekit).

Jätelain 28 §:n mukaan kunnalla on oikeus kantaa järjestämistään jätehuollosta ja siihen liittyvistä tehtävistä sille aiheutuvien kustannusten kattamiseksi jätemaksua. Jättemaksu voi muodostua yhdestä tai useasta maksusta - esimerkiksi kuljetus- ja käsittelymaksusta sekä kierrätys- ja ongelmajättemaksusta.

Eko-Kymppi otti vuoden 2003 alusta käyttöön kaikkia asuin-kiinteistöjä koskevan kiinteistökohtaisen kierrätys- ja ongelmajättemaksun. Maksun suuruus riippui kiinteistön käyttötarkoituksesta ja loma-asunnon sijainnista (vakinainen asunto/ loma-asunto, loma-asunto samassa kunnassa kuin vakinainen asunto) sekä asuntojen lukumäärästä kiinteistössä.

Jätelain 29 §:ssä on säädetty jätemaksun määräämisperusteista seuraavaa:

"Jättemaksun määräämisen yleisinä perusteina ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Perusteina saadaan lisäksi ottaa huomioon jätteenkeräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja nouto-alueella, kunnan keräysvälineiden käyttö sekä kuljetusmatka kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena. Jos jätteen määrää tai laatua ei voida vaikeudetta luotettavasti selvittää tai jos ympäristönsuojelun tai jätehuollon järjestämisen kannalta on tarpeellista, voidaan jätemaksun määräämisperusteina käyttää myös kiinteistön kerrosalaa, henkilöiden lukumäärää tai muuta vastaavaa perustetta."

Jätelakia koskevan hallituksen esityksen (HE 77/1993) erityis-perusteluissa lausuttiin ehdotetun jätelain 29 §:n 2 momentin osalta seuraavaa:

"Tapauksissa, joissa *jätteen määrää tai laatua ei voitaisi vaikeudetta luotettavasti selvittää*, voitaisiin jätemaksu määrätä myös jätteen haltijoina pidettävien henkilöiden lukumäärän, jätteen

syntypaikan, rakennusten kerrosalan, kiinteistön käyttötarkoituksen tai muun näihin rinnastettavan helposti mitattavan seikan perusteella. Esimerkkinä tällaisesta tapauksesta olisi haja-asutusalueella usealle jätteen haltijalle järjestetty yhteinen jätteiden keräyspiste, jonne tuodun jätteen jatkokuljetuksesta ja käsittelystä voitaisiin maksu kohdentaa keräyspisteen käyttäjille ilman, että keräyspisteeseen tuotujen yksittäisten jäte-erien määrää tarvitsisi erikseen mitata. Edellä tarkoitettuja jätemaksun määräämisperusteita voitaisiin myös käyttää, jos se olisi *tarpeellista ympäristönsuojelun tai jätehuollon järjestämisen kannalta*. Esimerkkinä tällaisesta tapauksesta olisi kattavasti kaikille kunnan asukkailla järjestetty asumisessa syntyneen ongelmajätteen tai hyödynnettävän jätteen kerääminen. Säännös mahdollistaisi kiinteän perusmaksun perimisen tällaisista palveluista kaikilta palvelun piirissä olevilta jätteen haltijoilta."

Eko-Kympin kiinteän kierrätys- ja ongelmajättemaksun perimistä kaikilta asuinkiinteistöiltä voidaan pitää tarpeellisena ympäristönsuojelun ja jätehuollon järjestämisen (järjestelmän toimivuuden, riittävän rahoituspohjan) kannalta. Osa kierrätys- ja ongelmajättemaksulla katettavista jätehuoltopalveluista (EKO-pisteet ja aluekeräyspisteet) on lisäksi sellaisia, ettei palveluiden käyttöä ja jätteen laatua tai määrää voine vaikeudetta luotettavasti selvittää ilman kohtuuttomia kustannuksia. Näin ollen maksu voidaan periä jo siitä, että palvelut ovat käytettävissä.

Eko-Kymppi ei ole menetellyt lainvastaisesti päättäessään periä kaikilta asuinkiinteistöiltä kiinteää kierrätys- ja ongelmajättemaksua, joka peritään siitä riippumatta, onko asianomainen jätteen haltija käyttänyt Eko-Kympin kierrätys- ja ongelmajätepalveluja vai ei.

3.2 Vakituisten asuntojen ja vapaa-ajan asuntojen keskinäinen kohtelu maksun perinnässä

Tiedustelette, kohteleeko Eko-Kympin menettely periä kierrätys- ja ongelmajättemaksua tasapuolisesti vakinaisia asuntoja ja loma-asuntoja.

Ette ole tarkemmin yksilöinyt kysymystänne. Mikäli tarkoitatte sitä, että vakinaisilta asunnoilta ja loma-asunnoilta perittäisiin yhtä suurta kierrätys- ja ongelmajättemaksua, kuten olette kantelussanne esittäneet, niin totean, että kysymys on ilmeisestä erehdyksestä. Kantelun tekoaikaan voimassa olleen taksan mukaan loma-asunnon maksu oli vain puolet vakinaisen asunnon maksusta. Taksaa on muutettu vuoden 2005 alusta, mutta edelleenkin loma-asunnon kierrätys- ja ongelmajättemaksu jää enimmillään noin puoleen vakinaisen asunnon maksusta. Tämä suhde on alle kuntien keskiarvon, mikä ilmenee muun muassa Suomen kuntaliiton selvityksestä "Tietoja kuntien jätehuollosta, Kysely 2004".

Ette ole esittäneet kirjoituksessanne sellaisia seikkoja, joiden perusteella olisi aihetta epäillä, että kierrätys- ja ongelmajäte-

maksun periminen kohtelisi epätasapuolisesti vakinaisia asuntoja ja loma-asuntoja.

Totean vielä, että kierrätys- ja ongelmajättemaksu on kiinteistö/asuntokohtainen. Näin ollen se peritään jätteen haltijan sekä vakinaiselta asunnolta että loma-asunnolta.

3.3 Eko-Kympin määräysten vaikutus mahdollisuuteen valita hyöty- ja ongelmajätehuollon järjestäjä

Jätelain 13 §:n 1 momentissa on säädetty kunnan järjestämästä jätteen hyödyntämisestä ja käsittelystä:

”Kunnan on järjestettävä asumisessa syntyneen jätteen sekä ominaisuudeltaan, koostumukseltaan ja määrältään siihen rinnastettavan teollisuus-, palvelu- tai muussa toiminnassa syntyneen muun kuin ongelmajätteen hyödyntäminen tai käsittely. Kunnan on järjestettävä myös asumisessa sekä maa- ja metsätaloudessa syntyneen ongelmajätteen hyödyntäminen tai käsittely, jollei kysymys ole kohtuuttomasta määrästä. Kunta voi järjestää muunkin jätteen hyödyntämisen tai käsittelyn. *Kunta voi määrätä, että jäte on toimitettava kunnan järjestämään jätteen käsittelyyn.*”

Kunta ei sen sijaan voi jätelain nojalla määrätä, että jäte on toimitettava kunnan järjestämään jätteiden hyödyntämiseen.

Jätelain 17 §:n mukaan kunta voi antaa jätelain 3 luvun jätehuollon järjestämistä koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen valtioneuvoston yleisten määräysten täytäntöönpanon täsmentämiseksi paikallisia yleisiä määräyksiä muun muassa jätteen keräyksestä, lajittelusta, kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja käsittelystä.

Eko-Kympin jätehuoltomääräysten 17 §:ssä on määrätty, että asuinkiinteistöjen ongelmajätteet on toimitettava kuljetusta varten Eko-Kympin järjestämiin vastaanottoaikoihin. Näin ollen määräys estää asuinkiinteistöjen osalta jätteen haltijaa valitsemasta ongelmajätehuollon järjestäjää. Määräys perustuu kuitenkin jätelain em. säännöksiin.

Muiden kuin asuinkiinteistöjen osalta tällaista määräystä ei ole annettu. Niitä koskee vain jätehuoltomääräysten 27 §:n määräys, jonka mukaan jätteitä, joita ei käsitellä tai hyödynnetä kiinteistöllä, saa toimittaa vain yleiselle jätteiden vastaanotto-, käsittely- tai hyötykäyttöpaikalle tai muulle kiinteistölle, jolla niiden käsittely, varastointi tai hyötykäyttö on sallittu.

3.4 Kilpailuttaminen

Tiedustelette, voiko Eko-Kymppi antaa kilpailuttamatta kierrätys- ja ongelmajätehuollon jonkin toimijan hoidettavaksi.

Kuntayhtymän, tässä tapauksessa Eko-Kympin, toimitelimit ovat julkisista hankinnoista annetussa laissa (hankintalaki) tarkoitettuja hankintayksiköitä, joiden tulee hankinnoissaan noudattaa sanottua lakia.

Hankintalain 5 §:n 1 momentin mukaan hankinnassa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailumahdollisuudet. Hankinnasta on sen arvosta riippumatta joko ilmoitettava tai tarjouksia on muutoin pyydettävä hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä. Pykälän 2 momentin mukaan hankinta saadaan tehdä ilman tarjouskilpailua vain erityisestä syystä.

Näin ollen Eko-Kympin on hankkiessaan hyöty- ja ongelmajätteen hyödyntämis- ja käsittelypalveluja pääsääntöisesti kilpailutettava hankinta, kuten se on tehnytkin.

3.5 Kierrätys- ja ongelmajättemaksun kohdentaminen

Tiedustelette muun muassa, onko kierrätys- ja ongelmajättemaksu yleensäkin taloyhtiön maksettavaksi kuuluva maksu.

Totean tämän johdosta seuraavan.

Jätelain 31 §:n mukaan jätteen haltija tai edellinen haltija, jonka jätteestä kunta huolehtii, on velvollinen suorittamaan jätemaksun. Jätelain 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan jätteen haltijalla tarkoitetaan jätteen tuottajaa, kiinteistön haltijaa, toiminnan järjestäjää taikka muuta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka hallinnassa jäte on.

Edellä kohdassa 3.1 on jo todettu, että Eko-Kympin ei ole menetellyt lainvastaisesti päättäessään periä kiinteää kierrätys- ja ongelmajättemaksua kaikilta asuinkiinteistöiltä. Kysymys on enää siitä, onko hyöty- ja ongelmajätteen osalta jätteen haltijana pidettävä yksittäistä osakasta vai taloyhtiötä.

Olennaista jätteen haltijan käsitteen kannalta on, että jäte on tämän hallinnassa. Kysymystä siitä, onko osakas vai taloyhtiö jätteen haltija, tulee mielestäni tarkastella nimenomaan tältä pohjalta.

Ensinnäkin merkittävä osa taloyhtiön kiinteistöllä syntyvästä hyöty- ja ongelmajätteestä syntyy taloyhtiön rakennusten ja tontin kunnossapidossa ja korjauksissa ilman että ketään yksittäistä osakasta voitaisiin pitää jätteen tuottajana. Taloyhtiötä itseään on tällöin pidettävä jätteen tuottajana.

Osakkaan taloudessa syntyvien jätteiden osalta osakas on jätteen tuottaja ja aluksi myös jätelain 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu jätteen haltija. Jätelain 7 §:n 2 momentissa on kuitenkin säädetty, että kiinteistön haltijan on huolehdittava (jätelain 10

§:ssä tarkoitetun) järjestetyn jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvan jätteen keräyksen järjestämisestä ja jätteen tuottajan on toimitettava tällainen jäte kiinteistön haltijan järjestämään keräyspaikkaan.

Asumisessa syntynyt hyötyjäte kuuluu järjestettyyn jätteenkuljetukseen, jolloin kiinteistön haltija on velvollinen järjestämään sen keräyksen. Osakas on velvollinen toimittamaan taloyhtiön järjestämään keräykseen ne jakeet, joille taloyhtiö on erikseen järjestänyt keräyksen. Eko-Kymppin jätehuoltomääräykset edellyttävät, että kiinteistöllä on erilliset keräysvälineet palavalle jätteelle. Keräyspaperin talteenotosta ja hyödyntämisestä annetun valtioneuvoston päätöksen (VNp 883/1998) 4 §:n mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä keräyspaperin erilliskeräystä varten tarvittavat tilat ja keräysvälineet asuinkiinteistölle. Muu hyötyjäte, jolle on järjestetty vastaanottoaika, osakkaan on jätehuoltomääräysten mukaan itse ohjattava hyötykäyttöön.

Ongelmajätteen kuljetus ei kuulu järjestetyn jätteenkuljetuksen piiriin, eikä kiinteistön haltija siten ole jätelain 7 §:n 2 momentin mukaan velvollinen huolehtimaan ongelmajätteen keräyksen järjestämisestä. Osakkaan on jätehuoltomääräysten mukaan toimitettava ongelmajätteesä Eko-Kymppin järjestämiin vastaanottopisteisiin. Käytännössä osakkaat jätteen tuottajina ovat jätehuoltomääräyksistä huolimatta saattaneet toimittaa ongelmajätteitä kiinteistön haltijan eli taloyhtiön järjestämiin sekajätteen, palavan jätteen tai keräyspaperin keräyspaikkoihin. Jätteen tuottajan laiminlyötyä ongelmajätteen kuljetuksen järjestämisen, kiinteistön haltija on jätelain 14 §:n nojalla velvollinen järjestämään ongelmajätteen kuljetuksen asianmukaiseen käsittelyyn, tässä tapauksessa Eko-Kymppin järjestämiin vastaanottopisteisiin.

Siltä osin kuin hyöty- ja ongelmajätteet syntyvät taloyhtiön omassa toiminnassa tai ne taloyhtiön toimesta kerätään ja toimitetaan edelleen hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi, taloyhtiötä on joko jätteen tuottajana tai kiinteistön haltijana pidettävä myös jätelain 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuna jätteen haltijana, joka jätelain 31 §:n mukaan on velvollinen suorittamaan jätemaksun. Siltä osin kuin osakkaat ilman taloyhtiön myötävaikutusta suoraan itse toimittavat hyöty- ja ongelmajätteesä hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi muualle, taloyhtiötä ei voida pitää em. lainkohdassa tarkoitettuna jätteen haltijana, joka olisi velvollinen suorittamaan jätemaksun.

Vaikka taloyhtiöön kohdistuvalla kierrätys- ja ongelmajättemaksulla katetaan siis sellaisenkin hyöty- ja ongelmajätteen kustannuksia, joiden suhteen taloyhtiötä ei voida pitää jätteen haltijana, maksu on Eko-Kymppin toiminta-alueella peritty kokonaisuudessaan taloyhtiöltä. Tämä on kuitenkin aivan yleinen käytäntö. Tiedossani ei ole yhtään kuntaa tai kuntayhtymää, jonka alueella kierrätys- ja ongelmajättemaksua tms. Eko-maksua perittäisiin taloyhtiön sijasta

suoraan kultakin osakkaalta.

Hyöty- ja ongelmajättemaksun kohdentamisesta on olemassa Turun hallinto-oikeuden 21.9.2004 antama päätös taltio 04/0293/1. Sitä koskeva Finlex-seloste kuuluu seuraavasti:

"Oikeuskysymyksenä oli, onko kiinteistön omistava osakeyhtiö jätelain tarkoittama jätteen haltija myös kiinteistöllä sijaitsevien loma-asuntojen osalta.

Osakeyhtiö omisti rantakaavoitetun kiinteistön, jonka kortteleihin ja tontteihin jaetulla maa-alueella sijaitsee 46 loma-asuntoa. Osakkeet tuottavat oikeuden loma-asuntotontin hallintaan ja sen rakennusoikeuteen. Asunnot ovat osakkeenomistajien omistuksessa. Yhtiön hallinnassa on kortteleiden osakkeenomistajien hallintaan kuulumattomat maa-alueet, kortteleiden väliin jäävät retkeily- ja ulkoilualueet, uimaranta-alue sekä alueen eteläiseen kärkeen jäävä maa- ja metsätalousalue.

Osakeyhtiön maksettavaksi oli määrätty kyseisestä kiinteistöstä 386,70 euron hyöty- ja ongelmajättemaksu. Laskutus oli perustunut kiinteistöllä sijaitsevien loma-asuntojen lukumäärään (46 loma-asuntoa x 8,41/asunto).

Yhtiö valitti hallinto-oikeuteen vaatien jättemaksun alentamista 33,64 euroon.

Taksan mukaan liike- ja teollisuuskiinteistöiltä sekä muilta niihin rinnastettavilta kiinteistöiltä perittävä hyöty- ja ongelmajättemaksu on 33,64 euroa ja lomakäytössä olevalta kiinteistöltä 8,41 euroa vuodessa.

Hallinto-oikeus hyväksyi yhtiön valituksen ja alensi yhtiölle määrätyn jättemaksun 33,64 euroon. Osakeyhtiö ei ole kysymyksessä olevien loma-asuntojen osalta jätelain tarkoittama jätteen haltija vaan kukin osakkeen omistaja on jätteen haltija omistamansa loma-asunnon osalta. Yhtiölle ei siten voitu määrätä hyöty- ja ongelmajättemaksua erillisistä loma-asunnoista. Yhtiölle oli määrättävä 33,64 euron maksu omistamastaan kiinteistöstä jätetaksan liike- ja teollisuuskiinteistöltä sekä muulta niihin rinnastettavalta kiinteistöltä tarkoittaman kohdan mukaisesti."

Turun hallinto-oikeuden päätös ei mielestäni sovellu puheena olevaan tapaukseen. Tilanne poikkesi nyt käsillä olevasta tilanteesta muun muassa siinä, että yhtiön sijasta kukin osakkeenomistaja omisti loma-asuntonsa. Lisäksi osakkeenomistaja hallitsi myös omaa tonttiaan. Yhtiön hallinnassa olevalla alueella ei ollut järjestetty hyöty- ja ongelmajätteen keräystä ja kunnan jätehuoltomääräysten mukaan muun muassa keräyspaperi, keräysmetalli, lasijäte ja ongelmajätteet oli pidettävä erillään muusta jätteestä ja ne oli toimitettava kuljetusta varten jätehuoltoviran-

omaisen hyväksymiin erillisiin keräyspaikkoihin. Näin ollen loma-asuntojen hyöty- ja ongelmajätettä ei ilmeisesti missään vaiheessa siirtynyt yhtiön hallintaan. Loma-asuntojen hyöty- ja ongelmajättemaksulla ei myöskään katettu yhtiön hyöty- ja ongelmajätehuollosta aiheutuneita kustannuksia, vaan yhtiölle määrättiin erikseen hyöty- ja ongelmajättemaksu sen mukaan kuin liike-, teollisuus- ja muille niihin verrattaville kiinteistöille.

Vaihtoehto jätemaksun kohdentamisessa olisikin se, että jo takassa olisi taloyhtiölle ja osakkaalle omat kierrätys- ja ongelmajättemaksunsa, jotka määrättäisiin ja pantaisiin maksuun taloyhtiölle ja kullekin osakkaalle erikseen. Tämä kuitenkin lisäisi laskutuskustannuksia, aiheuttaisi osaltaan painetta maksun korottamiseen ja edellyttäisi ehdottoman ajantasaisista jätehuollon asiakasrekisteriä. Oman ongelmansa aiheuttaisi myös osakkaiden vaihtuminen kesken vuoden ja kierrätys- ja ongelmajättemaksun luonne vuosimaksuna. Vuokrataloissa, joista tässä kantelussa ei nimenomaisesti ole kysymys, ongelma olisi vuokralaisten suuremman vaihtuvuuden vuoksi vielä suurempi.

Eko-Kympin kierrätys- ja ongelmajättemaksujen määrääminen ja maksuunpano kokonaisuudessaan taloyhtiöille on kuitenkin perustunut voimassa olevaan taksaan ja edellä kerrottuun yleisesti noudatettuun käytäntöön, jota mikään hallintotuomioistuin ei nähdäkseni ole vielä todennut lainvastaiseksi. Eko-Kympin ei ole toiminut asiassa ainakaan selvästi lainvastaisesti tai muutoinkaan siten virheellisesti, että oikeusasiamiehen laillisuusvalvojana olisi syytä siihen puuttua.

Taloyhtiöllä, joka katsoo, että kierrätys- ja ongelmajättemaksu on lainvastaisesti määrättyjä pantu maksuun sille, on jätelain 32 §:n mukaan oikeus tehdä 14 päivän kuluessa maksulipun saamisesta siitä muistutus maksun määräämisestä ja maksuunpanosta päättäneelle viranomaiselle ja tarvittaessa valittaa muistutukseen annetusta päätöksestä hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Mitä tulee siihen, voidaanko kierrätys- ja ongelmajättemaksua soveltaa tasapuolisesti taloyhtiön osakkaisiin, totean, että se, miten taloyhtiö kattaa maksusta sille aiheutuvat kustannukset on taloyhtiön sisäinen, yksityisoikeudellinen asia, jonka tutkiminen ei kuulu oikeusasiamiehelle.

3.6 Kierrätys- ja ongelmajättemaksun periminen jälkikäteen

Jättemaksun periminen edellyttää, että sitä koskeva taksa on hyväksytty ja että yhtymäkokouksen pöytäkirja on pidetty kuntalain mukaan nähtävillä ja että taksa on tullut voimaan. Eko-Kympin yhtymäkokous on 22.11.2002 § 7 hyväksynyt jätteen käsittelytaksan, johon kierrätys- ja ongelmajättemaksu sisältyi. Päätöksen mukaan taksa tuli voimaan 1.1.2003. Yhtymäkokouksen pöytäkirja on ollut

kuntalain mukaisesti yleisesti nähtävillä kuntayhtymän toimistossa.

Kuntalain 85 §:n mukaan jäsenkuntien jäsenten, ja siis myös taloyhtiöiden, katsotaan saaneen yhtymäkokouksen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja oli asetettu yleisesti nähtäväksi. Käytännössä pöytäkirjan nähtävillä pito ei riitä saattamaan päätöstä tosiasiallisesti jäsenkuntien jäsenten tietoon, vaan tarvitaan muuta tiedottamista. Eko-Kymppi onkin tiedottanut uudesta kierrätys- ja ongelmajättemaksusta tammikuussa 2003 jokaiseen talouteen jaetussa tiedotteessa (s.4). Tiedotteesta ilmenee, että Eko-Kymppi laskuttaa kaikilta asuinkiinteistöiltä kiinteistökohtaisen vuosimaksun, joka vakinaisten asuntojen osalta oli 15,60 euroa/vuosi/asunto.

Näin ollen Eko-Kymppi ei ole menetellyt lainvastaisesti laskuttaessaan kierrätys- ja ongelmajättemaksun jälkikäteen koko vuodelta 2003.

3.7 Yhteenveto

Eko-Kymppi ei ole toiminut kierrätys- ja ongelmajättemaksun perimisessä ainakaan selvästi lainvastaisesti tai muutoinkaan siten virheellisesti, että oikeusasiamiehen laillisuusvalvojana olisi syytä siihen puuttua. Taloyhtiöllä, joka katsoo, että kierrätys- ja ongelmajättemaksu on lainvastaisesti määrätty ja pantu sille maksuun, voi tehdä maksusta muistutuksen ja tarvittaessa saattaa asian edelleen hallintotuomioistuimen ratkaistavaksi.

Näistä syistä kirjoituksenne ei ole antanut minulle aihetta toimenpiteisiin. Jäljennös tästä vastauksestani lähetetään tiedoksi Eko-Kymppin hallitukselle.

Pyydän Teitä antamaan tiedon tästä vastauksestani myös kantelukirjoituksen muille allekirjoittajille.

Apulaisoikeusasiamies

Petri Jääskeläinen

Vanhempi
oikeusasiamiehensihteeri

Erkki Hännikäinen

Jäljennöksen oikeaksi todistaa:
Helsingissä, 30.9.2005

Helena Kataja
apulaiskirjaaja